

Bruxelles, 17 noiembrie 2023
(OR. en)

15405/23

ESPACE 85

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Subiect:	<i>Pregătirea Consiliului Competitivitate (Piață Internă, Industrie, Cercetare și Spațiu) din 7-8 decembrie 2023</i> Viitoarea politică spațială a UE într-o lume în schimbare - <i>Schimb de opinii</i>

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor o notă a președinției privind „**Viitoarea politică spațială a UE într-o lume în schimbare**”, în vederea schimbului de opinii care va avea loc în cadrul Consiliului Competitivitate din 8 decembrie 2023.

Viitoarea politică spațială a UE într-o lume în schimbare

Tehnologia, datele și serviciile spațiale au devenit indispensabile pentru societățile și economiile europene. Acestea sunt motoare ale cercetării, ale dezvoltării tehnologice și ale inovării, creând oportunități de locuri de muncă de calitate și creștere economică, sporind competitivitatea europeană, sprijinind tranziția verde și cea digitală, protejând UE și pe cetățenii săi și consolidând reziliența și securitatea UE. În ultimii ani și în contextul geopolitic actual au apărut o serie de riscuri care evidențiază necesitatea de a proteja activele spațiale ale UE și de a menține serviciile spațiale care garantează securitatea noastră colectivă și care sunt pietrele de temelie ale autonomiei strategice a UE în prezent și pe termen lung.

Durabilitatea spațiului

Intensificarea rapidă a activităților spațiale, în special pe orbitele terestre joase (LEO), și efectele sale asupra mediului amenință durabilitatea pe termen lung a spațiului. Abordarea UE în ceea ce privește durabilitatea trebuie să conducă la instituirea unor măsuri și soluții care să abordeze provocările specifice legate de exploatarea spațiului: înmulțirea exponențială a deșeurilor spațiale, mega-constelațiile, disponibilitatea unui număr limitat de frecvențe sau interferențele cu observațiile astronomice sunt câteva exemple de astfel de provocări. Acest lucru va consolida, de asemenea, poziția UE în ceea ce privește conturarea evoluțiilor și promovarea elaborării de standarde la nivel mondial.

Securitatea și apărarea

Spațiul a devenit un factor esențial nu doar pentru creșterea economică și prosperitatea societăților și economiilor noastre europene, dar și pentru securitate și apărare. Recunoscând că activele spațiale ale UE se află sub control civil, precum și importanța Programului spațial al UE, Busola strategică aprobată de Consiliu în martie 2022 oferă o viziune strategică comună pentru rolul UE în materie de securitate și apărare. Comunicarea comună din martie 2023 intitulată „Strategia spațială a Uniunii Europene pentru securitate și apărare” (SSSD) urmărește să ajute UE să ajungă la o înțelegere comună a riscurilor și amenințărilor legate de spațiu. Concluziile Consiliului privind SSSD, recent adoptate, recunosc importanța dezvoltării unor sisteme și servicii spațiale cu dublă utilizare și reiterează relevanța soluțiilor din sectorul spațial pentru securitate și apărare.

Autonomia strategică a UE

Accesul limitat la tehnologiile și materialele critice pentru spațiu și perturbările de la nivelul lanțului valoric global agravate de tensiunile geopolitice constituie un alt risc semnificativ pentru autonomia strategică a UE și pentru capacitatea sa de accesare și utilizare a spațiului. Statele membre au recunoscut necesitatea de a consolida suveranitatea tehnologică, competitivitatea și reziliența lanțurilor valorice din sectorul spațial al UE prin securitatea aprovizionării și accesul nerestricționat la tehnologiile critice relevante pentru spațiu, menținând totodată cooperarea reciproc avantajoasă cu partenerii care împărtășesc aceeași viziune.

În plus, Europa se confruntă în prezent cu o criză fără precedent din cauza lipsei unui acces autonom la spațiu. Încetarea operațiunilor Ariane 5, încheierea lansărilor de rachete Soyuz de la Kourou, reținerea la sol a Vega C și întârzierile în dezvoltarea lansatoarelor spațiale Ariane 6 limitează în mod direct capacitatea Uniunii de a implementa și revigora inițiativele emblematiche ale Uniunii în domeniul spațial, Galileo, Copernicus și viitoarea constelație IRIS².

Este urgent să se tragă învățăminte pentru a se asigura accesul autonom, fiabil și eficient din punctul de vedere al costurilor al Uniunii la spațiu, pe baza unor soluții europene. Uniunea Europeană, în calitate de prim client instituțional al serviciilor europene de lansare, de administrator de program pentru activele spațiale europene critice, precum și de incubator de inovare pentru soluții de lansare noi și diversificate, ar trebui să colaboreze cu statele membre și cu Agenția Spațială Europeană în acest scop.

Miniștrii sunt invitați să răspundă la următoarele întrebări strategice:

1. Care credeți că va fi impactul SSSD asupra viitoarei politici spațiale a UE? Cum ar putea fi integrate pe viitor aspectele legate de securitate și apărare în diferitele componente ale Programului spațial al UE care ar rămâne sub guvernanță civilă?
2. Care ar putea fi rolul UE în asigurarea, pe termen lung, a accesului autonom al Uniunii la spațiu, dincolo de a acționa în calitate de client?